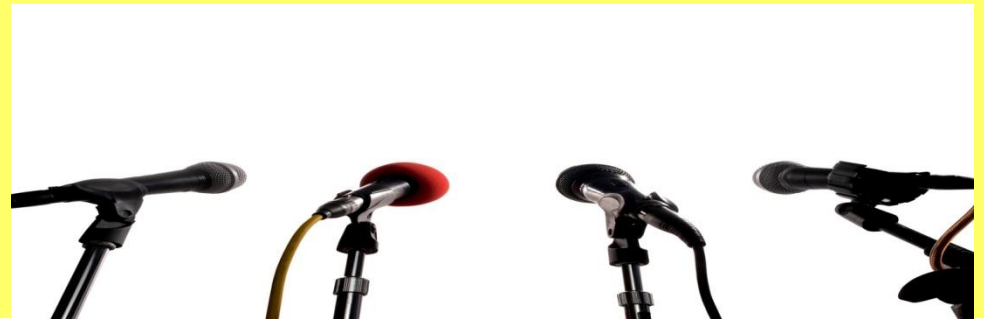

Rezultati istraživanja o medijskim slobodama u Bosni i Hercegovini u 2017:

Novinarstvo, javno mnijenje i medijske slobode

Zadatak:

Kako građani percipiraju medije, njihov profesionalizam i medijske slobode u BiH?

- ✚ U kojoj mjeri mediji zadovoljavaju informativne potrebe građana? Koliko građani vjeruju medijima?*
- ✚ Koji su mediji predominantni izvori informacija za građane?*
- ✚ Šta predlažu građani u vezi sa Javnim servisima u BiH?*
- ✚ Da li građani razumiju medijske slobode i šta misle o napadima na novinare?*

- ❖ **Metoda prikupljanja podataka: CATI (anketa)**
- ❖ **Prosječno trajanje ankete: 15 min**
- ❖ **Veličina uzorka: reprezentativan uzorak domaćinstava u BiH - 500 ispitanika**
- ❖ **Metoda izbora: slučajni odabir fiksnih telefona**

Povjerenje u medije

- ❑ mediji se nalaze na 3.mjestu „institucija” kojima se vjeruje – **52,8 %** ispitanika im je dalo povjerenje, što je za oko **27% manje povjerenja u medije u odnosu na 2016 (79,2%)**
- ❑ građani najviše povjerenja imaju u vjerske zajednice (**74,6 %**) – i to je porast u odnosu na prošlu godinu (za cijelih 5 procenata), te u **nevladin sektor (61,3%)**
- ❑ građani BiH i dalje najmanje vjeruju političarima (**11,3 %**), i to je pad povjerenja za još 7 procenata u odnosu na 2016

- ❑ većina ispitanika smatra kako sloboda medija u BiH **NIJE** ili je **DJELIMIČNO PRISUTNA – 79 %**
(smanjen je broj građana koji dijeli takvo mišljenje u odnosu na 2016 – 84,3 %)
- ❑ u RS – **81,5 %**, a u Federaciji **73,5 %** dijeli mišljenje kako sloboda medija nije ili je djelimično prisutna
- ❑ u odnosu na 2016, u RS je povećan broj građana koji dijeli ovo mišljenje, dok je u FBiH smanjen taj broj

Uticaji na uredničku politiku

- ove, kao i prethodnih godina najveći dio ispitanika u BiH smatra da su osnovne prepreke slobodnom radu medija politička zavisnost i uticaji - **52,2 %**

- FINANSIJSKA ZAVISNOST - 46,2 %**
- OPĆA POLITIČKA KLIMA - 40 %**
- NEDOVOLJNA PROFESIONALNOST – 15,6 %**
- NEADEKVATAN ZAKONSKI OKVIR – 36,4 %**

Uticaji na uredničku politiku

- građani FBiH smatraju da je „opća politička klima u zemlji“ osnovna prepreka slobodnom radu medija - **52,6 %**, dok **70,5 %** ispitanika u RS smatraju da je to „politička zavisnost“
- smanjen je broj ispitanika koji smatraju da najveći uticaj na medije imaju političari, a raste percepcija građana o uticaju vlasnika medija i urednika.
- zabilježen je blagi porast zadovoljstva ispitanika u FBiH i porast nezadovoljstva ispitanika u RS radom medija i novinara.

Napadi na novinare

- ❑ najveći dio ispitanika i ove godine smatra neopravdanim svaku vrstu napada na novinare, mada je u RS zabilježen porast broja ispitanika koji u nekim slučajevima smatraju opravdanim napade na novinare
- ❑ napadi na novinare su neprihvatljivi smatra **87,4 %** ispitanika (2016 - 92 %)
- ❑ uU Federaciji BiH samo **6 %** ispitanika „opravdava” napade na novinare, a u RS taj je procenat znatno veći – **24,7 %**

Kršitelji novinarskih prava

- političare ispitanici smatraju glavnim kršiteljima novinarskih prava i medijskih sloboda - **60,8 %** (u 2016 - 72,2 %)
- vlasnici medija i urednici – **16 %** (2016 - 17,6%)
- zanimljivo je da u FBiH znatno veći broj ispitanika -**22,2 %** smatra da su vlasnici i urednici kršitelji novinarskih prava, dok je taj procenat u RS - **3,7 %**
- poslovni ljudi – **15,4 %** (2016 - 6,8 %)

Kako unaprijediti kvalitet novinarstva u BiH?

- najveći dio ispitanika (**66 %**) smatra da je potrebno osigurati bolju primjenu zakona o zaštiti prava novinara te unaprijediti sistem obrazovanja novinara (**52,8%**)
- novinari trebaju imati bolji materijalni i finansijski položaj – **51,2 %**
- kriteriji za ulazak u novinarsku profesiju trebali bi biti pooštreni – **40,6 %**

Putem kojeg medija se najkvalitetnije informirate?

- TV je i dalje dominantan medij u BiH – **60,6%** (taj procent je iznosio **64,6 %** u 2016)
- porast broja građana koji koriste internet kao najvažniji izvor informacija – **27,9 %** (u 2016 - **24,6 %** aketiranih)
- za samo **6,7%** ispitanika dnevne novine su stalni izvor informacija (2016 - 4,6), za radio – **4,6 %**, a magazini – **0,8%**

Pluralizam mišljenja

- većina ispitanika (**49,83%**) se djelomično slaže da se posljednjih godina povećala količina medijskih sadržaja u javnosti, a time i različitih pogleda na društvene prilike, ali je primjetan blagi rast broja ispitanika koji se u potpunosti slažu sa ovom tvrdnjom (**29,3 %**)
- internet je demokratizirao komunikaciju i omogućio pluralizam mišljenja – smatra **43 %**, što je značajan porast u odnosu na 2016. kada je procent bio **28,4**
- unatoč povećanju broja internetskih portala i javno dostupnih medijskih sadržaja, **30,8 %** anketiranih se ne osjećaju se kvalitetnije informiranim

- ❑ **32 %** anketiranih smatraju kako bosanskohercegovački mediji pridonose jačanju tenzija na nacionalnom, političkom i vjerskom planu te među bh.entitetima (2016 - **22 %** ispitanika su imali takvo mišljenje)
- ❑ većina ispitanika se djelomično (**39,5%**) ili u potpunosti (**32,5%**) slaže sa tvrdnjom da je rad novinara često politički motiviran zbog čega gube objektivnost!
- ❑ većina ispitanika (**40,9%**) se slaže da je u medijima previše negativnih informacija i pesimizma i taj dojam je prisutniji u FBiH (**44,3%**) nego u RS (**37,5%**)

Javni servisi i njihov opstanak

- snažan politički uticaj na PBS prepoznaje **47%** ispitanika (u FBiH – **54,6 %** u RS – **39,5%**)
- Većina ispitanika (78,15 %) opstanak javnih servisa u BiH vidi kroz potpuno ukidanje RTV takse, te finansiranje javnih servisa iz budžeta države i entiteta.
- U odnosu na 2016. zabilježen je porast broja ispitanika koji opstanak javnih servisa vide kroz direktnu naplatu RTV takse od samih javnih servisa i njihovih službi

PBS kanal na hrvatskom jeziku

- ❑ Najveći dio ispitanika **(39,7%)** ovaj zahtjev smatra političkim zahtjevom HDZ, stranke koja želi imati javni servis pod svojim kontrolom
- ❑ **33,15 %** ispitanih ovaj zahtjev smatraju finansijski nemogućim projektom
- ❑ Svaki četvrti stanovnik Federacije BiH smatra kako je opravdan zahtjev za uvođenje kanala na hrvatskom jeziku

PBS kanal na hrvatskom jeziku

- ❑ I u 2017. godini većina ispitanika (**59,2%**) pitanje kvalitetnijeg informiranja Hrvata vidi kroz potpunu provedbu postojećeg Zakona o javnom servisu na nivou BiH koji nalaže ravnopravnu zastupljenost tri konstitutivna naroda i tri jezika u programskim sadržajima
- ❑ **20,35%** ispitanih smatra kako je potrebno formirati kanal na hrvatskom jeziku u okviru jednog od postjećij javnih servisa, dok se **13 %** ispitanih zalaže za poseban javni servis na hrvatskom jeziku

Hvala na pažnji

Borka Rudić